

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU

ŞİKAYET NO :2013/607
KARAR TARİHİ : 05/02/2014

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

ŞİKAYETÇİ : Reklamcılık Ltd. Şti
VEKİLİ/TEMSİLCİSİ : M.D.U
ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Basın İlan Kurumu
ŞİKAYETİN KONUSU : Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından Y.A. gazetesi' ne verilen 3 gün süreyle resmi ilan ve reklamların kesilmesi cezasının kaldırılması veya cezanın 1 güne indirilmesi yönünde tavsiye kararı verilmesi talep edilmektedir.
ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 23.09.2013

I. USÛL

A. Şikayet Başvuru Süreci

1) Şikayet başvurusu, Kurumumuza posta yolu ile gönderilen, 25.09.2013 tarih ve 8434 sayı ile kayıt altına alınan, tüzel kişiler için şikayet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikayet başvurusunun karara bağlanması için 28.03.2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7. maddesinin 1. fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikayetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 01.2013/607 şikayet ve 01.2013/704 karar numaralı Tavsiye önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2)Yapılan ön inceleme neticesinde, şikayetin inceleme ve araştırmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikayetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3) Şikayetçi temsilcisi, şirketlerinin sahibi olduğu Y.A. Gazetesi'nin 02.07.2013 ve 03.07.2013 tarihli nüshalarında Hasan Karakaya tarafından kaleme alınan "*Türkiye, Brezilya, Mısır.... Her soruya bir cevabım var!*" ve "*Anaç domuz ve yavrularının arasında koyun yaşar mı?*" başlıklı köşe yazıları nedeniyle Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulu'nun 06.09.2013 tarihli toplantısında aldığı kararla Gazete'nin resmi ilan ve reklamlarının 3 gün süre ile kesilmesi yönünde ceza tesis edildiğini, 195 sayılı Kanunun 49/a maddesi gereğince söz konusu cezaya karar veren Yönetim Kurulu Kararının kendilerine tebliği gerekirken; yerine Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 09.09.2013 tarihli yazısının tebliğ edildiğini, Yönetim Kurulu üyelerinden birinin Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olması nedeniyle 195 sayılı Kanuna göre Genel Kurul ve Yönetim Kurulu üyesi olamayacağını, ayrıca Yönetim Kurulu üyelerinden iki kişi ile Gazete arasında husumet olması nedeniyle bu kişilerin Yönetim Kurulu'nda bulunmalarının etik olmadığını, Anayasal hak olan basın hürriyetinin genel kurul kararı ile sınırlandırılmayacağını, şikayet hakkını düzenleyen Genel Kurul Kararındaki "kendilerini ilgilendiren" ifadesi gereğince cezaya konu köşe yazılarında şikayet dilekçesi veren kişiye yönelik somut bir eleştiri olmaması nedeniyle bu kişinin şikayetinin dikkate alınamayacağını, kararda ihlal edildiği belirtilen maddelerin bireysel şikayete açılan soruşturmada uygulanabilecek maddeler olmadığını, verilen cezanın son bir yıl içerisinde aynı ve benzer maddelerden ceza verilen gazetelere göre daha fazla olması gerekçeleriyle hukuka, Anayasaya, 195 sayılı Kanuna, AİHM kararlarına ve hakkaniyete aykırı olan Yönetim Kurulu kararıyla verilen cezanın kaldırılması yada cezanın 1 güne indirilmesi yönünde tavsiye kararı verilmesini talep etmiştir.

B. İdarenin Şikayete İlişkin Açıklamaları

4) Kurumumuzca İdareden şikayet konusu ile ilgili bilgi ve belgeler istenmiştir. İdarece;

a) 195 sayılı Kanun'un 10. maddesi hükmüne göre Yönetim Kurulu'nun teşkil edildiği,

b) Basın Ahlak Esasları Hakkında 129 sayılı Genel Kurul Kararının 5. maddesi hükmünden hareketle hazırlanan mütalaanın Yönetim Kurulu'na sunulduğu,

c) Seçimle teşkil olunan Yönetim Kurulu'nun toplantı ve karar alma şekline dair esas ve usulün, 195 sayılı Kanun'un 53. maddesine dayanılarak yapılan Yönetmeliği'nin 33. ve 34. maddelerinde düzenlendiği ve şikayet konusu cezaya ilişkin kararın Yönetim Kurulu'nun 06.09.2013 tarihli toplantısında "oy birliğiyle" tarafsız, objektif ve adil bir şekilde alındığı,

d) Kararın 195 sayılı Kanun'un 12. maddesinin son fıkrası hükmünce tebliğ edildiği,

e) Yönetim Kurulu'nun 06.09.2013 tarihli toplantısına katılan ve gazeteyle husumeti olduğu iddia edilen iki üyeye Gazete arasında husumet olduğuna dair Kuruma ulaşmış herhangi bir bilgi ve belgenin bulunmadığı, yargıya intikal edip görüşülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış bir uyuşmazlık olmadığı, hususları açıklanarak Basın Ahlak Esasları Hakkında 129 sayılı Genel Kurul Kararının 1. maddesinin (e ve h) bentlerine aykırı yayınlar nedeniyle Yönetim Kuruluna yapılan şikayet başvurularından yerinde görülüp, 195 sayılı Kanun'un 49. maddesinin (a) bendi uyarınca, son beş yıl içerisinde resmi ilan kesme

cezasına ilişkin Yönetim Kurulunca alınan karar suretleri ile şikayete konu Yönetim Kurulunun 06.09.2013 tarihli kararının bir nüshası gönderilmiştir.

C. Olaylar

5) 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere, Y.A. Gazetesi'nin 02.07.2013 ve 03.07.2013 tarihli nüshalarında Hasan Karakaya tarafından kaleme alınan "Türkiye, Brezilya, Mısır.... Her soruya bir cevabım var!" ve "Anaç domuz ve yavrularının arasında koyun yaşar mı?" başlıklı köşe yazılarında aşağılayıcı ve hakaret içeren sözcüklerin kullanılması, şiddetin meşru gösterilerek halkı şiddete özendirilen ifadelerin kullanılması ve suç isnadında bulunulması iddialarıyla Av. Göksun Gökçe Göndermez tarafından Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü'ne şikayet başvurusu yapılmıştır.

Yapılan şikayet başvurusu üzerine Genel Müdürlüğün 24.07.2013 tarih ve 4410 sayılı yazısı ile iddialar hakkında savunma yapması için Y.A. Gazetesi'ne 10 günlük süre tanınmıştır. Yazı Gazete 'ye 29.07.2013 tarihinde tebliğ edilmiş, Gazete tarafından yazıya süresi içinde 12.08.2013 tarihinde cevap verilmiş ve aynı tarihte Genel Müdürlük kayıtlarına girmiştir.

Basın İlan Kurumu Yönetim Kurulu, 06.09.2013 tarihinde yaptığı toplantı sonucu aldığı kararla Hasan Karakaya tarafından kaleme alınan şikayete konu köşe yazılarının 18.11.1994 tarih ve Basın Ahlak Esasları Hakkında 129 sayılı Genel Kurul Kararının 1. maddesinin (e) ve (h) bentlerini ihlal ettiği gerekçesiyle 195 sayılı Kanununun 49 uncu maddesinin (a) bendi uyarınca, resmi ilan ve reklamlarının üç gün süre ile kesilmesine karar vermiştir.

Şikayetçi temsilcisi, kendilerine tebliğ edilen cezaya ilişkin Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 26.09.2013 tarihli ve 5937 sayılı yazısına karşı Yüksek Dereceli Asliye Hukuk Mahkemesine başvurmadan önce Kurumumuza şikayet başvurusunda bulunmuştur.

D. Kamu Denetçisi Zekeriya Aslan'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

6) Şikayet konusu işleme ilişkin olarak Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü'nden, Yönetim Kurulu'nun 06.09.2013 tarihli karar örneği istenerek, Yönetim Kurulunun toplantı ve karar alma şekli ile Yönetim Kurulu Kararının ilgili gazetelere tebliğ edilme şekli sorulmuş, 129 sayılı Genel Kurul Kararının "e" ve "h" bentlerinin ihlal edildiği gerekçesiyle daha önce başka gazetelere verilen ceza var ise bunların bildirilmesi istenmiş, Yönetim Kurulu üyeleri ile şikayetçi Gazete arasında husumet bulunup bulunmadığı sorularak bu kişilerin Yönetim Kurulu toplantısına katılıp katılmadıkları hususlarına ilişkin bilgi ve belgelerin gönderilmesi istenilmiş, ilgili idarece 4 numaralı paragrafta değinilen konular hakkında açıklama yapılarak, konuya ilişkin belgeler gönderilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

7) Anayasamızın basın hürriyeti başlıklı 28. maddesinin birinci fıkrasında basının hür olduğu ve sansür edilemeyeceği hükmü düzenlendikten sonra bahsi geçen maddenin 4. fıkrasında

basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26. ve 27. maddeleri hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Anayasamızın 26. maddesi *"Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir."* hükmünü amirdir. Bilim ve sanat hürriyeti başlıklı 27. maddede ise; temel hak ve hürriyetlerin, Anayasanın 1. 2. ve 3. maddeleri hükümlerinin değiştirilmesini sağlamak amacıyla kullanılmayacağı açıklanmıştır.

8) Basın hürriyetinin diğer bir sınırını da 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 24. ve 25. maddesinde yer alan ve yine özel yasalarla güvence altına alınmış kişilik hakları oluşturmaktadır. Adı geçen Kanunun 24. maddesinde, hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimsenin, hakimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebileceği ve kişilik hakkı zedelenen kimsenin rızasının, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da kanunun verdiği yetkinin kullanılması sebeplerinden biriyle haklı kılınmadıkça, kişilik haklarına yapılan her saldırının hukuka aykırı olduğu düzenlenmiştir. Yine TMK'nun 2. maddesinde lafzını bulan ve genel nitelikte bir düzenleme olan dürüstlük kuralına göre herkesin, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorunda olduğu ve bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeninin korumayacağı belirtilmiştir.

9) Anayasamızda yapılan düzenlemeye paralel olarak 5187 sayılı Basın Kanunu'nun 3. maddesinde basının özgür olduğu, bu özgürlüğün bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerdiği ve basın özgürlüğünün kullanılmasının ancak demokratik bir toplumun gereklerine uygun olarak; başkalarının şöhret ve haklarının, toplum sağlığının ve ahlakının, milli güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği ve toprak bütünlüğünün korunması, devlet sırlarının açıklanmasının veya suç işlenmesinin önlenmesi, yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla sınırlanabileceği hükme bağlanmıştır.

10) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) ifade özgürlüğü başlıklı 10. maddesi *"Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, kanaat özgürlüğü ile kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir almak ve vermek özgürlüğünü de içerir. Bu madde, devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir. Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler, demokratik bir toplumda, gerekli tedbirler niteliğinde olarak, ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, nizamın sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlâkın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması, gizli bilgilerin açığa vurulmasının önlenmesi veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasayla öngörülen bazı merasime, koşullara, sınırlamalara veya yaptırımlara bağlanabilir."* şeklindedir.

11) İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinin 19. maddesinde herkesin düşünce ve anlatım özgürlüğüne sahip olduğu, bu hakkın düşüncelerinden dolayı rahatsız edilmemek, ülke

sınırları söz konusu olmaksızın, bilgi ve düşünceleri her yoldan araştırmak, elde etmek ve yaymak hakkını gerekli kıldığı açıklanmıştır.

12) 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanunun müeyyideleri düzenleyen 49. maddesinde:

"Bu kanuna veya bu kanuna dayanılarak yapılacak yönetmeliğe veyahut Kurum Genel Kurulunun bu kanunda yazılı hususlarda ittihaz edeceği kararları ile yükletilen ödevlere yahut da basın ahlak esaslarına, riayet etmeyen gazete ve dergilerle prodüktörler ve kamu idare ve teşekkülleri ve 42 nci maddede anılan sair ortakların sorumluları hakkında, diğer mevzuat hükümlerine halel gelmemek üzere, aşağıda yazılı olduğu şekilde muamele yapılır: a) Kurum tarafından o gazete veya dergiye verilecek ilan ve reklamlar, kesinleşen Yönetim Kurulu Kararına dayanılarak, Kurum Genel Müdürlüğünce, iki ayı geçmiyecek bir süre ile kesilir. Ayrıca, bu kanunla temin edilen menfaatlerden de aynı şekilde faydalandırılmaz." hükmü bulunmaktadır.

13) Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair 195 sayılı Kanun'un 49. Maddesinde Yer Alan Basın Ahlak Esasları Hakkındaki 18 Kasım 1994 tarih ve 129 sayılı Genel Kurul Kararının 1. maddesi *"Bir kamu hizmeti olan gazetecilik, kişisel veya ahlaka aykırı amaç ve çıkarlara alet edilemez ve kamu yararına aykırı bir şekilde kullanılamaz...Bu hizmetin görülmesinde aşağıdaki Basın Esaslarına uyulur: ... e) Küçüklerin ve gençlerin toplum içinde, kişiliklerinin gelişmesini ve korunmasını olumsuz etkileyecek veya onlara yönelik cinsel tacize teşvik eden ve şiddeti özendiren yayın yapılamaz... h) Ahlâka aykırı yayın yapılamaz..."* şeklindedir.

Adı geçen Kanunun 2. maddesinde ise; ihbar ve şikayetlerin kimler tarafından yapılacağı düzenlenmektedir. Maddede; *"Gazete ve dergilerin Basın Ahlâk Esasları'na aykırı davrandığına ilişkin ihbar ve şikâyetler, kendilerini ilgilendiren hallerde gerçek ve tüzel kişilerce, genel olarak da 195 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinde teinsili öngörülen kurum veya kuruluşlarca Basın İlân Kurumu Yönetim Kurulu'na yapılır. Yönetim Kurulu gerekli görürse, söz konusu aykırılığı doğrudan doğruya da ele alabilir."* hükmünü amirdir.

14) Yukarıda bahsi geçen maddelerden ayrı olarak; 195 sayılı Kanun'un "genel kurul"un teşkilini düzenleyen 5. maddesi ise; *"a) Kurumun idaresine katılmayı kabul eden gazete ve dergi sahiplerinin kendi aralarında seçecekleri; satışı 100 binin üzerinde olanlardan 1, satışı 99 999-50 bin arasında olanlardan 1, satışı 49 999 – 10 bin arasında olanlardan 1, satışı 10 binin altında olanlardan 1, İstanbul, Ankara, İzmir dışında kalan Anadolu gazete sahiplerinden 3, en çok üyeye sahip gazeteciler sendikasıdan 2, İstanbul, Ankara ve İzmir'deki en fazla sarı basın kartlı üyeye sahip gazeteci derneklerinden 1'er olmak üzere toplam olarak 12 temsilci,*

b) Cumhurbaşkanınca görevlendirilecek 1, Hükümetçe görevlendirilecek: Başbakanlık 3, Adalet Bakanlığı 1, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 1, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 1, İçişleri

Bakanlığı 1, Kültür ve Turizm Bakanlığı 1, Maliye Bakanlığı 1, Millî Savunma Bakanlığı 1, Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünden 1 temsilci olmak üzere toplam olarak 12 temsilci,

c) İstanbul, Ankara ve Ege Üniversiteleri Hukuk Fakülteleri ile Ankara Üniversiteleri Siyasal Bilgiler Fakültesinden 1'er, İstanbul, Ankara ve Ege Üniversitelerinden Basın Yayınla ilgili eğitim yapan yüksekokul yada enstitülerden 1'er öğretim üyesi, ticaret siciline kayıtlı ilan prodüktörlerinden 1, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret

Borsaları Birliğinden 1, Türkiye Barolar Birliğinden 1, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünden (TRT) 1, Anadolu Ajansı T.A.O.'dan 1, olmak üzere toplam olarak 12 temsilci. Böylece 36 üyeden oluşur..." şeklindedir.

15) 195 sayılı Kanun'un 10. Maddesinde Yönetim Kurulunun kimlerden nasıl ve ne şekilde oluşacağı ile kararların nasıl alınacağı hüküm altına alınmıştır. İlgili madde; "*Kurumun Yönetim Kurulu Genel Kurulca kendi üyeleri arasından seçilecek 6 üye ile Genel Müdürdan oluşur. Üyelerden ikisi 5 inci maddenin (a) bendinde, ikisi (b) bendinde, ikisi (c) bendinde yazılı temsilciler arasından seçilir. Yönetim Kurulunun karar alabilmesi için dört olumlu oy şarttır. Kurul, münhasıran (b) bendinden gelen üyelerden birini Başkan seçer. Yönetim Kuruluna seçilenler prodüktörlük yapamayacakları gibi, her hangi prodüktörlük müessesesinde de bir görev alamazlar ve buna hiçbir suretle iştirak edemezler. Üyeler, iki yıllık bir dönem için seçilirler. Süresi dolan yeniden seçilebilir. Herhangi bir nedenle boşalma halinde 6 ncı maddeye göre yapılacak ilk genel kurulda yerine seçim yapılır. Yeniden seçilen boşalan üyenin süresini tamamlar.*" hükmünü düzenlemektedir.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

16) AİHM 1976 yılı gibi çok erken bir tarihte karara bağladığı *Handyside – Birleşik Krallık* davasında; ifade özgürlüğünün bir toplumun asli temellerinden ve bu toplumun ilerlemesinin ve her bireyin gelişmesinin temel koşullarından birini oluşturduğunu açıklayarak; sadece olumlu karşılanan ya da kimseye saldırgan gelmeyen ya da insanların kayıtsız kalabildiği bilgi ve fikirlerin değil, saldırgan gelen, sarsıcı nitelik taşıyan ya da rahatsız eden fikirlerin de; demokratik toplumun vazgeçilmez özellikleri olan çoğulculuğun, hoşgörünün ve açık fikirliliğin gerekleri olduğunu açıklayarak AİHS'nin 10. maddesi kapsamına giren bilgi ve fikirleri tanımlamıştır.

17) Ayrıca mahkeme, birçok kararında gazetecilerin genişletilmiş eleştiri haklarından bahsetmiştir.

2001 tarihli *Thoma – Lüksemburg* davasında; bir gazeteci Su ve Ormancılık Komisyonunun biri hariç tüm üyelerinin satın alınabileceğini yazdığı için tazminata mahkum edilmiştir, mahkeme ise AİHS'nin 10. maddesinin ihlal edildiğini belirterek; gazetecilerin başkalarını rencide veya tahrik edebilecek ya da itibarını zedeleyebilecek beyanlara resmen ve sistematik olarak mesafeli durmaları yönünde genel bir koşul getirilmesinin, basın güncel olaylar, görüşler ve fikirler hakkında bilgi verme rolüyle bağdaşmadığını, bazı ifadelerin rahatsız edici, şok edici ve abartılı olabileceğini belirterek bunların hukuka aykırı olmayacağını, devletin ve toplumun korunması anlamında basın özgürlüğüne ilişkin bir sınırlama nedeni oluşturmayacağını, politikacılara benzer biçimde, resmi yetkilerini kullanmakta olan kamu görevlileri için de, kabul edilebilir eleştiri sınırlarının sıradan yurttaşlara göre daha geniş olduğunu vurgulamıştır.

18) 1991 tarihli *Prager ve Oberschlick – Avusturya* davasında mahkeme, eleştiri sınırlarını belirlerken vatandaş ile siyasetçi arasında ayırım yaparak, siyasetçilerin eleştirilmesinin daha geniş alanı kapsayacağı belirterek basın özgürlüğünün aynı zamanda bir dereceye kadar abartı ve hatta tahrike izin verdiğinden bahsetmiştir.

19) 1986 tarihli *Lingens –Avusturya* davasında mahkeme, basın yoluyla hakaret suçunun işlenmesinde; basın özgürlüğü ile hakaret suçuna verilecek ceza arasında hassas bir denge olduğuna işaret ederek, siyasetçiyi eleştiren yazarın "*en adi türden fırsatçı*", "*yüz kızartıcı*" ve "*ahlaksız*" gibi hakaret içeren sözleri nedeniyle yazara ceza verilmesi halinde yazarın gelecekte bu tür eleştiriler yapma cesaretinin kırabileceği, bir tür sansür niteliği taşıyacağı ve basının "*bekçi köpeği*" rolüne zarar vereceği gerekçeleriyle yazarın sözlerini hakaret olarak kabul etmemiştir. **Ancak basının, kamunun menfaatinin bulunduğu diğer alanlarda olduğu gibi, siyasi olaylarda da haber ve fikir iletme görevinin yanı sıra başkalarının itibarını korumak gibi çizilmiş sınırları da aşmaması gerektiği vurgulanarak bir politikacı hakkındaki kabul edilebilir eleştiri sınırının diğer bireylere oranla daha geniş olması gerektiğini açıklamıştır.**

20) 1992 tarihli *Casstells – İspanya* davasında parlamentoda muhalefete mensup bir milletvekili olan davacı, bir gazetede Bask Ülkesi'nde halka karşı işlenen suçların faillerini gizlemekle suçladığı hükümeti "*cani*" olarak nitelemiş ve hükümete hakareten hapis cezasına çarptırılmıştır. AİHM kararında, basının hükümeti eleştirmesinin hoş görülebilir sınırının şahısları hatta politikacıları eleştirmenin sınırından daha geniş olduğunu söyleyerek basının "*düzensizliğin önlenmesi*" ve "*başkalarının haysiyetinin korunması*" için konulan sınırları aşmaması gerektiğine değinmiştir.

21) 1992 *Thorgeirson – İzlanda davasında* da AİHM ifade özgürlüğünü kamu görevlilerine yönelik eleştiriler bağlamında koruyan bir karar almıştır. Yazar olan davacı Thorgeirson İzlanda'da polis gaddarlığının yaygın olduğu yolunda iddialarda bulunmuş, polisleri "*üniformalı canavarlar*" olarak nitelemiş ve polisin davranışı için "*kabadayılık etmek, sahtekarlık, kanun dışı tutumlar, boş inançlar, cüretkarlık ve beceriksizlik*" gibi kelimeler kullanmıştır. Thorgeirson, yerel mahkeme tarafından hakaret suçundan dolayı para cezasına çarptırılmıştır. AİHM ise; gazetecinin yazılarını sert bir dille kaleme almasına rağmen yazıların amacının ve yapmaları istenen etkinin göz önüne alındığında kullanılan dilin aşırı olarak nitelendirilmeyeceğini ve davacının demokratik bir toplumda mahkum edilmesinin gerekli olmadığını belirtmiştir.

22) ABD Yüksek Mahkemesi ise 1994 tarihli *New York Times – Sullivan* davasında eleştiri hakkı ile ilgili kilometre taşı niteliğinde bir karar vermiştir. Dava dışı bir grubun New York Times Gazetesine verdiği bir ilanda polis şeflerine ağır ithamlarda bulunulması üzerine polis şefi Sullivan, ilanı yayınlayan New York Times Gazetesi aleyhine tazminat davası açmıştır. İlk derece mahkemesi davayı kabul etmiş, Eyalet Yüksek Mahkemesi de bu kararı onaylamıştır. ABD Yüksek Mahkemesi ise; gazetelerin ilan kısımlarının da basın özgürlüğünden yararlandığını, basının idare tarafından alınan önlemleri eleştirme hakkının özgür demokratik düzenin bir gereği olduğunu, bu hakkın gerçeğin ispatlanması ile sınırlandırılmayacağını, aksi halde basının eleştiri hakkını engelleyeceğini maddi olaylara ilişkin iyiniyetle yapılan iddialarda basın özgürlüğünden yararlanılması ve karşı tarafın kötünüyetle hareket ettiğinin ispatlanması gerektiğini açıklayarak davayı reddetmiştir. Gerçeğe aykırı ifadelerin de, ister istemez söylenebilmeleri ihtimali nedeniyle bir nebze basın özgürlüğünden yararlanabilmesi gerektiğine karar vermiştir.

23) Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 10.03.2004 tarih 2004/4-149E -146K sayılı ilamında ise; basın özgürlüğü, basının anayasal haber verme hakkının sınırları içinde kalıp kalmadığı,

hukuka uygun olup olmadığı konularında geniş bir çerçeve çizmektedir. İlamda aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir:

"...Basın özgürlüğü kişinin, dünyada ve özellikle yaşadığı toplumda oluşan ve toplumu ilgilendiren olay ve olgular hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamayı amaçlar (Ordinaryüs Prof.Dr.S.Dönmezer-Basın Hukuku, 1968 sh.72 ve devamı, Prof.Dr.K.İçel-Kitle Haberleşme Hukuku, 1977 sh.50, Prof.Dr.E.Ö.sunay, Gerçek Kişiler 1980 sh.119 vd).

Basın özgürlüğü demokrasinin "olmazsa olmaz" koşuludur. Doğaldır ki, basının bu ayrıcalıklı konumu ve hukuk düzeninin kendisine tanıdığı özgürlük, tüm özgürlükler gibi, yine hukuk düzenince çizilen sınırlara tabidir. Basın, yaptığı yayınlarda gerek Anayasa'nın temel hak ve özgürlükler bölümünde yer alan ve gerekse Medeni Kanun ve ayrıca özel yasalarda güvence altına alınmış olan, kişilik haklarına saygı göstermek, bunlara saldırı niteliği taşıyabilecek tutum ve davranışlardan kaçınmak zorundadır.

Bu nedenle, bazı durumlarda basın özgürlüğü ile kişilik hakları çatışabilir. Buna göre kişilik haklarına yönelik bir saldırının hukuka uygun olarak değerlendirilebilmesi için saldırıya ilişkin yararın, kişilik haklarının korunmasına ilişkin yarara nazaran üstün tutulması gerekir.

Basının, kamu görevi yaparken gözönünde tutulan amaç ile kişilik haklarına verilen zarar arasında açık bir oransızlık varsa, objektiflikten ayrılıp, haber sınırını aşarak, genişletici ve yanlış yorumlarda bulunarak, gerçek dışı haber verilir, yersiz şekilde onur kırıcı sözler kullanılır, dürüstlük kuralına aykırı davranılır ve kişisel nedenlerle salt sansasyon yaratmak için yayın yapılırsa bu hukuka aykırı olur. (Prof.Dr.S.Katani Haksız Fiillerde Hukuka Aykırılık Unsuru 1964 sh.202 ve devamı, Prof.Dr.M.A.Kılıçoğlu, Ş.H.ve Ö.el Yaşama Basın Yoluyla Saldırılarda Hukuksal Sorumluluk 1993 sh.125 ve devamı)

Hukuka uygunluk sorununun aşılabilmesi açısından, gerek devamlılık kazanan yargısal kararlarda ve gerekse öğretide ifade edilen görüşlerden hareketle, Hukuk Genel Kurulunca'da benimsenen ilkelere göre; basının haber verme fonksiyonunu yerine getirirken kullanacağı bu hakların sınırı; haberde gerçeklik, kamu yararı ve toplumsal ilgi, güncellik, konu ile ifade arasında düşünsel bağlılık yani özle biçim arasında denge kuralları ile belirlenmiştir.

Haber verme, eleştiri, yorum ve uyarma ancak bu sınırlar içinde kaldığı sürece hukuka uygundur. Bu kurallardan herhangi birine ters düşülmesi halinde "kamu yararı / kişilik hakları"dengesi bozulur. Norm ihlal edilir ve hukuka aykırılık doğar.

Yayınladığı olayın doğruluğunu ve gerçekliğini araştırmak gazetecinin görevidir. Bununla birlikte, gazetecinin bir olayı doğru kabul edebilmesi için arayacağı desteklerin, objektif yönden güven verici ve inandırıcı olmasının ölçüsü belirlenirken yayıncılığın özel durumu gözetilmelidir. Ancak, yayınlanacak haber üçüncü kişilere ağır bir zarar verebilecekse, doğruluğun denetlenmesi görevi, daha katı ölçütlere bağlanmalıdır. Hemen belirtelim ki, haber verme hakkının sınırlarının belirlenmesinde en önemli unsurlardan biri olan "gerçeklik", somut gerçeklik olmayıp, yayının yapıldığı andaki olayın belirli biçimine uygunluk olarak anlaşılmalıdır. Çünkü, basına somut gerçeği araştırma görevi yüklenmemiştir.

Bazı durumlarda haber gerçeği yansıtırsa bile, kullanılacak dil ve ifadenin, yapılacak nitelendirme ve vurgunun da haberin gerektirdiği biçim ve ölçü çerçevesinde kalması gerekir. Diğer bir anlatımla, yasal fonksiyonun yönelik bulunduğu "amaç"a ulaşabilmek için en uygun ve en elverişli "araç" kullanılmalı, "uygun amaç" için "uygun araç" seçilmelidir. Şayet haberin verilişinde ve yapılan yorumda, gereği ve ilgisi bulunduğu saptanamayan nitelendirme, değerlendirme ve bağlantı duygusu uyandıracak göndermelere gidilerek, haberin bir bölümüyle uygun düşmeyen, küçültücü, toplumun bir kesiminde ve özellikle yalnız okuyucu kitlesinde kuşku ve itham doğuracak ifade ve nitelendirmeler kullanılacak olursa artık kişilik hakları ile çatışan basın özgürlüğüne üstünlük tanımak olanaksız hale gelir..."

24) Anayasa Mahkemesi 11.02.1987 tarih 1986/12E. 1987/4 K. sayılı kararında ise; Türk Ceza Kanunu'nda yapılan "muzır" yayınlara ilişkin değişikliklerin basın özgürlüğüne aykırılığı gerekçesiyle önüne gelen bir davada, basın özgürlüğünün korunması gereği karşısında, küçüklerin muzır yayınlardan korumanın da Anayasa buyruğuyla bir devlet ödevi olduğunu vurgulayarak, basın özgürlüğüne bu nedenle getirilecek bir sınırlamanın Anayasaya aykırı olmadığına karar vermiştir. Bahsi geçen kararda Mahkeme; *"Bu durumda, bir yandan hukuk devleti ilkesine sadık kalarak demokratik hak ve özgürlükler içinde önemli bir yer işgal eden basın özgürlüğünü zedelemek, öte yandan da sağlıklı bir toplumda insan ögesinin başlıca kaynağı olan çocukların ve gençlerin bedensel, ruhsal ve ahlaki gelişmelerine zarar verecek ya da onları suça itecek yayınlardan korumak zorunluğu, tüm uygar ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de çağdaş bir kaygıya dönüşmüştür."* demek suretiyle, çocukların ve gençlerin ahlaki gelişmelerinin sağlanması ve korunması için ahlaka aykırı, zarar verici ve müstehcen yayınların sınırlandırılması amacıyla yapılan yasal düzenlemelerin basın özgürlüğünün haklı bir sınırı olduğunu kabul etmiştir.

25) Yargıtay Ceza Genel Kurulu ise 15.03.2005 tarih 2004/8-201 E. 2005/30 K. sayılı ilamında şiddet unsuru içermese dahi eleştiri sınırlarını aşan, aşağılayıcı, hakaret edici ve incitici beyanların kamu düzeni için tehlike oluşturduğunu kabul ederek, basın hürriyetinin sınırsız yorumlanamayacağına değinmiştir.

C. Kamu Denetçisi Zekeriya Aslan'ın Kamu Başdenetçisi'ne Önerisi

26) Kamu Denetçisi, şikayet edilen idarece uygulanan resmi ilan ve reklamların 3 gün süre ile kesilmesi cezasının hukuka uygun olmasına rağmen birbirleriyle aynı bentleri ihlal eden farklı gazetelere farklı süreli reklam kesme cezalarının verilmesinin, kullanılan ifadelerin birbirlerinden farklı olabileceğinden kaynaklansa da idarenin bunu gerekçelendirmemesi nedeniyle diğer gazetelere de düşük ceza miktarının uygulanmasının hakkaniyete daha uygun olacağı değerlendirilerek idarece 3 gün süre ile uygulanacak cezanın 1 güne indirilmesi yönünde Kamu Başdenetçisi'ne öneride bulunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

27) Basın demokratik toplumun vazgeçilmez unsurlarından biridir. Haber verme ve eleştirme yoluyla kamuoyunun oluşmasını sağlayan basın özgürdür. Ancak, basın bu görevlerini yerine getirirken kimi zaman kişilerin özel hayatlarına, sırlarına, şeref veya haysiyetlerine müdahalede bulunabilmektedir. Böyle bir durumda, kişilik hakları ile basın özgürlüğü hukuk

düzeninde iki çatışan değer haline gelmektedir. Çatışmanın çözümlenmesi için çatışan değerlerden birinin diğerine üstün tutulması gerekmektedir. Basın özgürlüğünün kişilik hakları karşısında sınırı belirlenirken öncelikle basın tarafından hukuken korunan bir kişilik değerine müdahale edilip edilmediği saptanmalıdır. Eğer kişilik haklarına yapılan müdahale uygun amaç ve uygun araç ile yapılıyorsa hukuka uygun hale gelecek ve basın özgürlüğü kişilik haklarına üstün tutulacaktır.

28) Basın için, nihai amacın kamu yararı olduğuna 23 numaralı paragrafta değinilmiştir. Uygun araçtan kasıt ise; basının haber verirken yada eleştiri yaparken kullandığı dilin, üslubun haberin içeriğine yani gerçekliğine ve güncelliğine uygun olmasıdır. Ancak haberin verilişinde ve yapılan yorumda, gereği ve ilgisi bulunduğu saptanamayan niteleme, değerlendirme yapılarak, haberin bir bölümüyle uygun düşmeyen, küçültücü, toplumun bir kesimine yönelik hakaret, küfür, onur, şeref ve saygınlığı zedeleyici söz ve beyanlar ile müstehcen içerikli söz ve ifadeler kullanılacak olursa artık kişilik hakları ile çatışan basın özgürlüğüne üstünlük tanımak olanaksız hale gelecektir.

29) Somut olayda; şikayet edilen idare, şikayetçi Y.A. Gazetesi'nin 02.07.2013 tarihli nüshasında yazar Hasan Karakaya tarafından kaleme alınan "*Türkiye, Brezilya, Mısır...Her soruya bir cevabım var!*" başlıklı köşe yazısında kullanılan küfür niteliğindeki "ulan salak oğlu salaklar", "ulan köpek oğlu köpek", "ulan kaltak", "ulan pezevenk" ifadelerinin Basın Ahlak Esasları Hakkında 129 sayılı Genel Kurul Kararının 1. maddesinin (e) ve (h) bentlerini ihlal ettiği gerekçesiyle 195 sayılı Kanunun 49. Maddesi uyarınca Y.A. Gazetesi'nin resmi ilan ve reklamlarının üç gün süre ile kesilmesine karar vermiştir.

30) Şikayete konu cezayı gerektiren köşe yazısında yer alan ifadeler küfür, sövme niteliğinde olup; bu ifadeler toplumumuzun genel ahlak anlayışına ve basın yayın politikalarına uygun bulunmamaktadır. Köşe yazısında bu tarz ifadelerin yer alması; basının kamu yararı amacına zarar vermekle birlikte kişilerin onur, şeref, saygınlık gibi kişilik haklarına saldırıda bulunmaktadır. Her ne kadar basının, sert değerlendirme, genişletilmiş eleştiri yapma hak ve yetkisi bazı durumlarda söz konusu olsa da; hakaret ve küfür içerikli bu ifadelerin basın ve ifade özgürlüğü sınırları içerisinde kaldığını kabul etmek mümkün değildir.

31) Şikayetçinin başvuru dilekçesinde bahsettiği ve 17, 18, 19, 20 ve 21 numaralı paragraflarda bahsedilen AİHM kararları basının, ünlü kişiler özellikle kamu gücünü elinde bulduran idareciler, siyasetçiler ve hükümet hakkında yaptığı eleştirilerde uygulama alanı bulmaktadır. Şikayetçi, belirli bir bireyi işaret etmediğini ve yazının genelinde yapılan yorumun doğru olduğunu söyleyerek bu tür ifadelerin haklı olduğunu savunmaktadır. Kuşkusuz ki, yazar yukarıda bahsi geçen AİHM kararlarında sayılan politikacı, kamu görevlisi yada hükümeti kastetmeden, toplumun bir kesimine ilişkin küfür içerikli söylemlerde bulunmaktadır. Yazıda ileri sürülen hususlar doğru olsa bile küfür içerikli bu tür söylemlerin kullanılarak yazının kaleme alınması 30 numaralı paragrafta açıklanan "*uygun araç*" ölçütüyle bağdaşmamaktadır. Böyle bir durum, basının haber verme ve ifade özgürlüğü sınırları içerisinde kabul edilemeyeceği gibi hukuka da uygun olmayacaktır.

32) 12 numaralı paragrafta açıklandığı üzere idare 195 sayılı Kanun'un 49. maddesi uyarınca basın ahlak esaslarına uymayan Gazete'ye verilen resmi ilan ve reklamları iki ay geçmeyecek süre ile kesmeye yetkilidir. Basın ahlak esaslarının ne olduğuna ise; 13 numaralı

paragrafta değinilmiştir. Adı geçen paragrafta değinilen Genel Kurulun 129 sayılı Kararının 1. maddesinde basın ahlak esasları sıralanmış olup; şikayet edilen idarece, şikayete konu köşe yazısının, *"küçüklerin ve gençlerin toplum içinde, kişiliklerinin gelişmesini ve korunmasını olumsuz etkileyecek veya onlara yönelik cinsel tacize teşvik eden ve şiddeti özendirilen yayın yapılamaz"* esasına ve *"ahlâka aykırı yayın yapılamaz"* esasına uymadığı gerekçesiyle idarece takdir yetkisi kullanılarak Gazete'nin resmi ilan ve reklamları üç günlük süre ile kesilmiştir. Cezaya konu yazıda geçen küfür içerikli ifadelerin ahlaka aykırı olduğu konusunda şüphe bulunmamaktadır. Ayrıca Gazete'yi okuyan gençlerin ve küçüklerin bu ifadeleri kullanmalarının, başka bir deyişle küfürlü konuşmalarının olağan olduğu izlenimine kapılmaları böylece kişiliklerinin bu ifadelerden dolayı olumsuz şekilde etkilenmesi de söz konusu olup bu hususa ilişkin Anayasa Mahkemesi kararına da 26 numaralı paragrafta değinilmiştir. Tüm bu gerekçelerle, Gazete'nin yukarıda sayılan basın ahlak esaslarının (e) ve (h) bentlerini ihlal etmesi nedeniyle idarenin takdiriyle üç gün süreyle cezalandırılmasında hukuka aykırı bir yön bulunmamaktadır.

33) Kaldı ki, idare benzer nitelikte küfür içeren ifadelerin yer aldığı yerel düzeyde yayın yapan Egemen Gazetesi'nin 26.11.2011 tarihli nüshasında yer alan ve Hakan Denizli tarafından kaleme alınan "Şeytanın Avukatı" başlıklı yazının basın ahlak esaslarının sadece (h) bendini ihlal ettiği gerekçesiyle gazetenin resmi ilan ve reklamlarının üç gün süreyle kesilmesine 10.02.2012 tarihinde karar vermiştir. Şikayete konu ceza yaptırımını uygulanan yazının, ulusal düzeyde yayın yapan bir gazetede yer aldığından daha geniş bir kitleye hitap etmesi ve basın ahlak esaslarının (e) ve (h) bentlerinin her ikisini birden ihlal etmesi gerekçeleriyle üç gün süreyle uygulanacak yaptırımın hakkaniyete aykırı olmadığı da sonuç ve kanaatine varılmaktadır.

34) Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 09.09.2013 tarih ve 5599 sayılı yazısı ile Yönetim Kurulu kararının şikayetçiye usulüne uygun tebliğ edildiği anlaşılmaktadır.15 numaralı paragrafta açıklanan kanun hükmüne göre oluşturulan Yönetim Kurulunun Dr. Adnan Ertem başkanlığında, üyeler Dr. Genç Osman Yaraşlı, Alaeddin Kaya, Mustafa Arslan, Prof. Dr. Yusuf Karakoç, Kemal Öztürk ve Genel Müdür Mehmet Atalay'ın katılımıyla 06.09.2013 gününde toplandığına ve oybirliğiyle kararın alındığına 4 numaralı parafta değinilmiştir. Yönetim Kurulu'nun oluşturulması, toplanması ve karar alması hususlarında da mevzuata aykırı bir yön bulunmamaktadır. Şikayetçi, Yönetim Kurulu üyelerinden iki kişi ile gazeteleri arasında husumet bulunduğunu iddia ederek bu kişilerin kararın alınmasına katılmalarının hakkaniyete aykırı olduğunu ifade etse de; bahsi geçen kişilerden birinin Anadolu Ajansı Genel Müdürü olduğu, Ajansa ait bir fotoğrafın şikayetçi Gazetece izinsiz kullanılması nedeniyle Ajansın yetkili temsilcisinin savcılığa suç duyurusunda bulunduğu, Genel Müdür ile Gazete arasında husumeti gerektirecek bir husus olmadığı kaldı ki, kanuni hak olan şikayet hakkının kullanılmasının husumet oluşturmayacağı, Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi aktif bir görevi üstlenen diğer kişi hakkında Gazetede haber yapılması üzerine yine hukuki hak olan tekzip hakkının kullanılmasının da husumeti gerektirmeyeceği değerlendirilmiştir.

35) Her ne kadar şikayetçi, ceza uygulanan şikayet konusu köşe yazısını, Basın İlan Kurumu'na Göksun Gökçe Göndermez isimli kişinin şikayet ettiğini bu kişinin isminin yazıda telaffuz edilmediğini, ifadelerin Gezi olayları sırasında suç niteliğinde eyleme imza atanlara yönelik söylendiğini, adı geçen kişinin kendisini ilgilendirmedeği gerekçesiyle 13

numaralı paragrafta bahsedilen 129 sayılı Genel Kurul Kararı'nın 2. maddesine aykırı olduğunu şikayetinde dile getirmiş olsa da; şikayet konusu köşe yazısının içeriği itibarıyla kamuoyuna, dolayısıyla o gazetenin okuyucularına ulaştığı, bu yazıdan rahatsız olan okuyucuların somut olarak kendilerine yönelmiş bir husus olmasa dahi, bu yazının şikayetçiyi ilgilendirdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca az önce bahsi geçen 2. maddenin 2. fıkrasına göre Basın İlan Kurumunun resen harekete geçerek söz konusu aykırılığı doğrudan doğruya da ele alabileceğinin düzenlenmesi nedeniyle şikayetçi Göksun Gökçe Göndermez'in köşe yazısında adının geçip geçmemesinin bir önemi bulunmaktadır.

36) Şikayetçi, şikayet başvurusunda Yönetim Kurulu üyelerinden birinin Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi adına Genel Kurul üyeliği yaparak Yönetim Kurulu üyeliğine seçildiğini, 14 numaralı paragrafta bahsi geçen 195 sayılı Kanunun 5. maddesinin (c) bendinde Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesinden bahsedildiğini, üyenin kanun hükmünde bahsi geçen üniversite mensubu olmadığı için Genel Kurul üyesi olamayacağı gibi Yönetim Kurulunda da görev alamayacağını, bu nedenlerle Yönetim Kurulu'nun kanuna aykırı teşkil ettiğini belirtmiştir. Bahsi geçen maddenin (c) bendinde Genel Kurulun *"İstanbul, Ankara ve Ege Üniversiteleri Hukuk Fakülteleri ile Ankara Üniversiteleri Siyasal Bilgiler Fakültesinden l'er... olmak üzere toplam olarak 12 temsilci. Böylece 36 üyeden oluşur..."* hükmüne göre teşkil edildiği anlaşılmaktadır. Hükümde İstanbul ve Ankara demek suretiyle şehir isimlerinin sayıldığı sonrasında ise bir coğrafi bölge ismi olan *"Ege"* kelimesinin zikredildiği görülmektedir. Ege Üniversitesi'nde Hukuk Fakültesi bulunmadığı, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin Ege Bölgesinde yer aldığı ve Ege Üniversiteleri içerisinde sayılacağı kabul edileceğinden ismi geçen üyenin Genel Kurul ve Yönetim Kurulunda bulunmasında hukuka aykırılık söz konusu olmadığı gibi; Yönetim Kurulu'nun kanuna aykırı teşkil ettiğinden de söz edilemeyecektir. Ancak *"Ege"* kelimesinin kullanılması nedeniyle kanun hükmünün tartışmaya mahal vereceği kanun koyucu tarafından gözetilmelidir. Hükümde İstanbul ve Ankara isimleri sayılmış ancak Marmara ve İç Anadolu Bölgelerinden bahsedilmemiştir. *"Ege"* kelimesinin kullanılmasıyla ise coğrafi bir bölge kastedilmektedir. Hükümden; üç büyük şehrin yani Ankara, İstanbul ve İzmir illerinde bulunan hukuk fakültelerinin tümünün mü, yoksa isimleri sayılan üniversitelerin bizzat kendilerinin mi kastedildiğinin net olmaması nedeniyle 195 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (c) bendinde yer alan *"Ege"* kelimesinin *"İzmir"* kelimesiyle değiştirilmek suretiyle mevzuatta değişiklik yapılmasıyla maddenin lafzından kaynaklanan tereddüt giderilebilecektir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

37) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

38) 2709 Sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40.maddesinin 2.fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve

mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı dava açma süresinden arta kalan süre içinde Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair 195 sayılı Kanunun 49. maddesinin 2. fıkrası uyarınca Bakırköy Asliye Hukuk Mahkemesi'ne yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Açıklanan gerekçelerle; şikayet başvurusunun **KISMEN KABUL KISMEN REDDİYLE;**
1) Şikayetçi Y.A. Gazetesi'ne Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü'nce verilen 3 günlük resmi ilan ve reklam kesme cezasının kaldırılması veya 1 güne indirilmesine ilişkin şikayetinin yerinde olmadığı anlaşıldığından REDDİNE;

2) Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair 195 sayılı Kanun'un "Genel Kurul" başlıklı 5. Maddesinin (c) bendinde yer alan "Ege" kelimesinin coğrafi bir bölgeyi kastetmesi oysa Ege kelimesinden önce Ankara ve İstanbul şehirlerinin sayılması nedenleriyle "Ege" kelimesinin "İzmir" kelimesiyle değiştirilmek suretiyle mevzuat değişikliği yapılması hususunda Basın İlan Kurumuna TAVSİYEDE BULUNULMASINA,

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, merciince (Basın İlan Kurumu) bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Bu kararın şikayetçiye ve Basın İlan Kurumu'na tebliğine,
Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi